

TÌM HIỂU QUAN NIỆM MỚI VỀ GIAI CẤP CÔNG NHÂN Ở NGHỊ QUYẾT TRUNG ƯƠNG 6 KHOÁ X CỦA ĐẢNG

Ngô Thị Thu Hà *

Đảng cộng sản Việt Nam, đội tiên phong, lãnh tụ chính trị, bộ tham mưu của giai cấp công nhân, ngay từ ngày đầu thành lập đã xác định: "Đảng là đội tiên phong của giai cấp vô sản, phải thu phục cho được đại bộ phận giai cấp mình, phải làm cho giai cấp mình lãnh đạo được quần chúng". Qua từng giai đoạn cách mạng, quan điểm của Đảng ta về công nhân, về vị trí, vai trò của giai cấp công nhân, về xây dựng phát triển giai cấp công nhân ngày càng được bổ sung hoàn thiện.

Trong xu thế phát triển hiện nay, với cuộc cách mạng khoa học và công nghệ hiện đại, sự phát triển của kinh tế tri thức cùng với quá trình toàn cầu hoá đang tác động mạnh mẽ nhiều chiều đến mọi mặt của các quốc gia trên thế giới, trong đó có Việt Nam với mức độ khác nhau, đưa lại những thành quả cực kỳ to lớn cho nhân loại, đồng thời cũng gây ra những hậu quả xã hội sâu sắc. Trước những thay đổi nhanh chóng đó của nhân loại, Đảng ta đã có quan niệm mới về giai cấp công nhân, dự báo về sự phát triển của giai cấp công nhân trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá- hiện đại

hoá đất nước gắn với phát triển kinh tế tri thức.

Một trong những vấn đề đầu tiên cần phải đạt được là sự nhất trí, dù chỉ nhất trí tương đối là khi bàn về khái niệm giai cấp công nhân, nhất là giai cấp công nhân đương đại.

Cũng như các khái niệm khoa học khác, khái niệm giai cấp công nhân cũng có sự thay đổi cùng với tiến trình vận động của lịch sử. Năm 1888, trong chú thích lần xuất bản bằng tiếng Anh cho tác phẩm "Tuyên ngôn của Đảng cộng sản", Ph.Ăngghen viết: "Giai cấp vô sản là giai cấp những người công nhân làm thuê hiện đại, vì mất các tư liệu sản xuất của bản thân, nên buộc bán sức lao động của mình để kiếm sống".

Còn trong tác phẩm "Những nguyên lý của chủ nghĩa cộng sản Ph.Ăngghen định nghĩa : "Giai cấp vô sản là một giai cấp xã hội hoàn toàn chỉ kiếm sống bằng việc bán lao động của mình, chứ không phải sống bằng lợi nhuận của bất cứ tư bản nào, đó là một giai cấp mà hạnh phúc và đau khổ, sống và chết toàn bộ sự sống còn của họ đều phụ thuộc vào số cầu về lao động, tức

* Phó trưởng khoa LLM-LN, TTHCM

là vào tình hình chuyển biến tốt hay xấu của công việc làm ăn, vào những biến động của cuộc cạnh tranh không gì ngăn cản nổi."

Như vậy, đặc trưng chủ yếu của giai cấp công nhân, hay giai cấp vô sản thế kỷ XIX theo các nhà kinh điển là những người lao động không có tư liệu sản xuất, không có của cải, không có tài sản gì khác ngoài tài sản sức lao động của bản thân, phải bán sức lao động đi làm thuê trong các lĩnh vực lao động sản xuất vật chất nặng nhọc để nhận một khoản giá trị sức lao động của mình.

Đến năm 1893, Ph.Ăngghen nêu ra quan điểm mới về giai cấp công nhân: "Giai cấp vô sản lao động trí óc phải được hình thành từ hàng ngũ sinh viên, giai cấp đó có sứ mệnh phải kè vai sát cánh và cùng đứng trong một đội ngũ với những người anh em họ, những người công nhân lao động chân tay". Điều này có nghĩa giai cấp công nhân không chỉ đơn thuần lao động chân tay còn lao động bằng trí tuệ của mình, đồng thời là giai cấp qui tụ nhiều thành phần khác của xã hội như sinh viên, học sinh và các giai tầng khác gia nhập giai cấp công nhân.

Vận dụng sáng tạo quan điểm của Chủ nghĩa Mác-Lê Nin nói chung và quan điểm về giai cấp công nhân nói riêng, Lần đầu tiên Đảng ta đã đưa ra quan niệm về giai cấp công nhân Việt Nam hiện nay. Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương khoá X đã khẳng định: "Giai cấp công nhân Việt Nam là một lực lượng xã hội to lớn, đang phát triển, bao gồm những người lao động

chân tay và trí óc, làm công hưởng lương trong các loại hình sản xuất kinh doanh và dịch vụ công nghiệp, hoặc sản xuất kinh doanh dịch vụ có tính chất công nghiệp".

Từ đó khẳng định sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân Việt Nam hiện nay: "Là giai cấp lãnh đạo cách mạng thông qua đội tiên phong là Đảng cộng sản Việt Nam, giai cấp đại diện cho phương thức sản xuất tiên tiến, giai cấp tiên phong trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, lực lượng đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước vì mục tiêu dân giàu nước mạnh, xã hội công bằng dân chủ văn minh, lực lượng nòng cốt trong liên minh giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức dưới sự lãnh đạo của Đảng"

Đây là nhận thức rất mới so với trước đây. Giai cấp công nhân với tư cách là một bộ phận dân cư đông đảo, là những người lao động hưởng lương, trực tiếp làm ra của cải vật chất đáp ứng các nhu cầu đa dạng của xã hội, đang giữ vai trò tiên phong đi đầu trong sự nghiệp CNH, HĐH đất nước. Cho đến nay, giai cấp công nhân Việt Nam đã có những nét đổi mới:

Thứ nhất. Về cơ bản, giai cấp công nhân đã được trí thức hoá. Một bộ phận lớn giai cấp công nhân đã là trí thức. Đó là những người lao động có trình độ cử nhân, thạc sĩ, tiến sĩ. Việc Đảng ta chính thức thừa nhận trong giai cấp công nhân có những người lao động trí óc không những xoá đi mặc cảm đã từng tồn tại dai dẳng

trong xã hội ta, hễ là lao động trí óc thì đều không phải công nhân, mà còn đề cao chất lượng mới của giai cấp công nhân nước ta hiện nay, là sự thừa nhận sự tăng lên của nhân tố trí thức trong lao động phổ thông. Điều này hoàn toàn phù hợp với quan điểm của C.Mác và Ăngghen.

Thứ hai. Trong tất cả các lĩnh vực lao động, người công nhân không chỉ thuần túy là người làm thuê, mà đã có phần làm chủ. Thông qua Nhà nước, giai cấp công nhân cùng nhân dân lao động làm chủ tư liệu sản xuất, làm chủ quá trình tổ chức quản lý và phân phối sản phẩm. Chính quá trình đổi mới nền kinh tế từ tập trung quan liêu bao cấp sang nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, chính việc chuyển đổi các hình thức sở hữu, việc cổ phần hoá các doanh nghiệp nhà nước, bán cổ phần ưu đãi cho công nhân..đã từng bước làm cho một bộ phận công nhân trở thành người chủ sở hữu thực sự, là đồng sở hữu khu vực kinh tế nhà nước.

Thứ ba. Giai cấp công nhân vẫn đóng vai trò tiên phong, đang trên đà đưa khoa học, kỹ thuật trở thành lực lượng sản xuất trực tiếp, đang đi đầu trong sự nghiệp công nghiệp hoá- hiện đại hoá, nắm những vị trí then chốt về khoa học, công nghệ tạo ra năng suất lao động cao và một lượng sản phẩm xã hội cao nhất trong nền kinh tế quốc dân.

Thứ tư. Giai cấp công nhân Việt Nam đã có vị thế quốc tế của một nước có nền kinh tế phát triển nhanh, ổn định so với các

nước trong khu vực và thế giới, với tốc độ tăng trưởng GDP bình quân từ năm 2005 đến 2010 đạt 7,2%.

Thứ năm. Đảng của giai cấp công nhân Việt Nam đang lãnh đạo thành công công cuộc đổi mới của dân tộc. Thành tựu hơn hai lăm đổi mới đã đưa đất nước ta ra khỏi khủng hoảng kinh tế - xã hội, kinh tế tăng trưởng nhanh, cơ sở vật chất kỹ thuật được tăng cường, đời sống nhân dân không ngừng cải thiện, vị thế của Việt Nam được nâng lên trên trường quốc tế.

Để phát triển giai cấp công nhân Việt Nam xứng đáng là giai cấp đi đầu trong sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá gắn với kinh tế tri thức, đưa đất nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại vào năm 2020, cần xây dựng giai cấp công nhân lớn về số lượng và mạnh về chất lượng. Đảng và Nhà nước phải có chủ trương, giải pháp để đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ, không ngừng trí thức hoá cho công nhân, gắn với nhiệm vụ chiến lược phát triển kinh tế- xã hội của đất nước. Đặc biệt quan tâm xây dựng thế hệ công nhân trẻ có học vấn, chuyên môn và kỹ năng nghề nghiệp cao ngang tầm với khu vực và thế giới, có lập trường giai cấp và bản lĩnh chính trị vững vàng. Xây dựng giai cấp công nhân là nòng cốt của liên minh công - nông - trí và khối đại đoàn kết toàn dân tộc, là cơ sở chính trị- xã hội vững chắc của Đảng và Nhà nước trong sự nghiệp xây dựng xã hội dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.